

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 331/2018-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. júna 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], Poľská republika, zastúpenej advokátom JUDr. Dušanom Remetom, advokátska kancelária, Masarykova 2, Prešov, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 35 ods. 1, čl. 39 ods. 1, čl. 40, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 52 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sžso 29/2016 z 13. februára 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. mája 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 35 ods. 1, čl. 39 ods. 1, čl. 40, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 52 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Sžso 29/2016 z 13. februára 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že najvyšší súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 12 Scud 7/2015-30 z 5. mája 2016, ktorým krajský súd zastavil konanie o žalobe sťažovateľky na tom základe, že sťažovateľke bolo rozhodnutie správneho orgánu, proti ktorému podala žalobu, doručené 4. februára 2014 a dvojmesačná lehota na podanie žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia tak uplynula 4. apríla 2014. Žaloba bola podaná 2. decembra 2015, a teda bola podľa krajského súdu podaná oneskorene, pričom zmeškanie lehoty nemožno odpustiť. Podľa krajského súdu vykonanie opravy rozhodnutia správneho orgánu podľa § 209 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov je preto bez právnych dôsledkov na právoplatnosť pôvodného rozhodnutia a doručenie oznámenia o vykonanej oprave preto nezakladá ani plynutie nových lehôt na podanie žaloby proti rozhodnutiu správneho orgánu.

2.1 Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol:

„Najvyšší súd sa rovnako ako krajský súd s týmto výkladom žalobkyne nestotožňuje. Zo znenia ustanovenia § 250b ods. 1 O.s.p. je jednoznačné, že žaloba o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia sa musí podať do dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia správneho orgánu v poslednom stupni. V prejednávanom prípade bolo rozhodnutím správneho orgánu v poslednom stupni rozhodnutie žalovanej č. 14341-2/2014-BA z 10.01.2014, ktoré bolo žalobkyňi riadne doručené 04.02.2014.

Je síce pravdou, že toto rozhodnutie bolo žalovanou opravené, avšak vykonanie opravy nespôsobuje plynutie novej dvojmesačnej lehoty. Argumentácia žalobkyne, že z napadnutého rozhodnutia nebolo zrejmé, či sa rozhodnutie naozaj týka jej neobstojí, nakoľko napadnuté rozhodnutie a prvostupňové rozhodnutia obsahovali rovnaké identifikačné údaje žalobkyne, pričom prvostupňové rozhodnutie napadla žalobkyňa odvolaním, v ktorom nesprávne rodné číslo resp. nezrozumiteľnosť identifikácie nenamietala. Nesprávne identifikačné údaje namietala prvýkrát v žalobe, ktorá bola podaná až po žalovanou vykonanej oprave napadnutého rozhodnutia.

Čo sa týka analogického použitia § 204 ods. 1 O.s.p., ktoré navrhovala žalobkyňa, musí Najvyšší súd zdôrazniť rozdiely v prípade použitia § 204 ods. 1 O.s.p. a vykonanie opravy v správnom konaní s následným podaním žaloby v správnom súdnictve, pre ktoré nie

je možné túto analógiu v prejednávacom prípade použiť. Z obsahu ustanovenia § 204 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že ide ad 1/ o lehotu na podanie odvolania, teda opravného prostriedku, nie žaloby, ad 2/ lehotu na podanie odvolania možno za určitých podmienok odpustiť, čo je v prípade žaloby zo zákona podľa § 250b ods. 1 O.s.p. vylúčené a ad 3/ ustanovenie hovorí o plynutí novej lehoty len v rozsahu vykonanej opravy, čo v danom prípade znamená, že žalobkyňa by musela napadnúť v dvojmesačnej lehote len samotné vykonanie opravy, teda že bola oprava vykonaná chybné a nie napádať rozhodnutie žalovanej v celom rozsahu tak, ako urobila. Žalobné námietky sa však dotýkajú celého obsahu napadnutého rozhodnutia, najmä nesprávnosti výroku o nevzniku povinného poistenia.

Najvyšší súd preto dáva za pravdu krajskému súdu v tom, že v prípade, ak ide o rodné číslo, ktoré bolo žalobkyňi ako cudzej štátnej príslušníčke generované len v súvislosti s konaním u žalovanej a nejde o jej trvalý identifikačný údaj, s ktorým by táto osoba bola stotožňovaná vo všeobecnosti, pričom v rozhodnutí bolo správne uvedené celé meno, bydlisko a dátum narodenia žalobkyne, ako aj údaje súvisiace so zánikom sociálneho poistenia, nejde o takú podstatnú chybu, ktorá by mala za následok, že oprava identifikačného čísla by zakladala novú lehotu na podanie žaloby. Vykonanie opravy rozhodnutia správneho orgánu podľa § 209 ods. 7 zák. č. 461/2003 Z.z. je bez právnych dôsledkov na právoplatnosť pôvodného rozhodnutia a doručenie oznámenia o vykonanej oprave nezakladá ani plynutie nových lehôt na podanie žaloby proti rozhodnutiu správneho orgánu.

Najvyšší súd preto musí konštatovať správnosť postupu krajského súdu, ktorý považoval žalobu za podanú oneskorene, a preto konanie zastavil. Žalobkyňa mala zákonnú možnosť podať žalobu do dvoch mesiacov od doručenia napadnutého rozhodnutia, t.j. do 04.04.2014 a tým namietat' porušenie svojich subjektívnych práv, avšak rozhodnutie žalovanej napadla až 02.12.2015, teda jednoznačne po uplynutí zákonom stanovenej lehoty, ktorej zmeškanie v zmysle § 250b ods. 1 O.s.p. nemožno odpustiť.“

3. Sťažovateľka zastáva názor, že jej žaloba z 1. decembra 2015 bola na krajskom súde podaná včas. Rozhodnutie odvolacieho orgánu verejnej správy bolo podľa odkazu sťažovateľky vydané 10. januára 2014 a sťažovateľke bolo doručené 4. februára 2014. Opatrenie odvolacieho orgánu verejnej správy bolo podľa sťažovateľky vydané 30. októbra

2015 a sťažovateľke bolo doručené 5. novembra 2015. Sťažovateľka podala žalobu o preskúmanie rozhodnutia odvolacieho orgánu verejnej správy v spojení s opatrením odvolacieho orgánu verejnej správy (o oprave rozhodnutia odvolacieho orgánu verejnej správy) 1. decembra 2015, teda podľa jej presvedčenia v rámci zákonnej dvojmesačnej lehoty.

3.1 Vo vzťahu k samotnej včasnosti podania žaloby sťažovateľka uvádza, že opravu rodného čísla sťažovateľky v rozhodnutí odvolacieho orgánu verejnej správy nemožno považovať za opravu chyby v počítaní, chyby v písaní a ani za opravu inej zrejmej nesprávnosti. Rodné číslo sťažovateľky bolo a je v posudzovanej veci podľa jej slov smerodajným a zásadným identifikačným údajom sťažovateľky (ako fyzickej osoby), absenciu, resp. nesprávnosť ktorého nemožno považovať za chybu v písaní, počítaní a ani za inú zrejmu nesprávnosť, ale za neurčitosť subjektu, s ktorým konal správny orgán. Nesprávny údaj o rodnom čísle sťažovateľky preto z týchto uvedených dôvodov nepredstavuje chybu v písaní, chybu v počítaní a ani inú zrejmu nesprávnosť, ale, naopak, išlo o podstatnú chybu v rozhodnutí odvolacieho orgánu verejnej správy, ktorá bola opravená až samostatným opatrením odvolacieho orgánu verejnej správy, ktoré bolo vydané 30. októbra 2015 a sťažovateľke bolo doručené 5. novembra 2015. Od tohto momentu je preto podľa mienky sťažovateľky potrebné počítat lehotu na podanie žaloby o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia orgánu verejnej správy.

3.2 V tejto súvislosti sťažovateľka namieta, že v dôsledku nesprávneho vyhodnotenia včasnosti podania žaloby sa sudy nezaoberali meritom veci a nedali odpovede na kľúčové námietky sťažovateľky týkajúce sa priebehu administratívneho konania, posúdenia nárokov sťažovateľky, nedostatku právomoci správnych orgánov, nedostatočne zisteného skutkového stavu, porušenia princípu rovnakého zaobchádzania.

4. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Základné práva sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 35 ods. 1, čl. 39 ods. 1, čl. 40, čl. 46 ods. 1, čl. 46 ods. 2 a čl. 52 ods. 2 Ústavy SR rozhodnutím Najvyššieho súdu SR č. k. 1 Sžso 29/2016 zo dňa 13.02.2018 porušené boli.

Zrušuje sa rozsudok Najvyššieho súdu SR č. k. 1 Sžso 29/2016 zo dňa 13.02.2018 a vec sa vracia Najvyššiemu súdu SR na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 1.500 Eur (slovom tisíc eur), ktoré mu je Najvyšší súd SR povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

Najvyšší súd SR je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške 325,42 Eur...“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo

iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

III.

7. Bez potreby uvádzania bližších doktrinálnych záverov k označeným ústavným právam sťažovateľky je potrebné konštatovať, že sťažnosť je zjavne neopodstatnená.

7.1 Sťažovateľka vo svojej argumentácii upriamila pozornosť na podľa jej mienky spornú otázku začatia plynutia zákonnej lehoty na podanie žaloby proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy v prípade vydania opravného rozhodnutia orgánu verejnej správy. Spornou je podľa sťažovateľky otázka, od akého momentu sa počíta dvojmesačná lehota na podanie žaloby proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy v prípade vydania opravného rozhodnutia orgánu verejnej správy spočívajúceho v oprave rodného čísla sťažovateľky.

7.2 Ústavný súd uvádza, že tento spor vzhľadom na špecifiká (skutkový stav a právny stav) sťažovateľkinej veci nemá v tomto prípade ústavnoprávnu relevanciu (rozmer), keďže sa týka výkladu a aplikácie procesnoprávných ustanovení o počítaní lehôt na podanie žaloby proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy v prípade vydania opravného rozhodnutia orgánu verejnej správy, ktoré možno aj podľa ústavného súdu posúdiť ako opravu zjavných nesprávností či pisárskych chýb. Ide o výklad a aplikáciu jednoduchého/podústavného práva (einfaches Recht), ktoré sa priamo netýka hmotných či procesných ústavných práv. Počítanie začiatku zákonných lehôt na podanie žaloby proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy v prípade vydania opravného rozhodnutia orgánu verejnej správy spočívajúceho v oprave rodného čísla sťažovateľky nemožno vzhľadom na vec a skutkový a právny stav vo veci sťažovateľky subsumovať pod ochranu hmotných a procesných práv v zmysle ústavy, ktoré sťažovateľka vo svojej sťažnosti označila.

7.3 Relevantnou z pohľadu ústavného súdnictva a ochrany ústavných práv by bola sťažovateľkou nastolená otázka v prípade, že by posúdením začiatku plynutia lehôt na podanie žaloby (či iného opravného prostriedku) vo všeobecnosti zo strany súdov došlo k nemožnosti vôbec sa domáhať zo strany sťažovateľky ochrany svojich práv na súde (príp. k zmareniu či odňatiu súdnej ochrany práv). Sťažovateľka však mala možnosť podať v zákonnej dvojmesačnej lehote proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy žalobu, na čo poukázali správne sudy vo svojich rozhodnutiach, pričom závery najvyššieho súdu v napadnutom uznesení týkajúce sa „neobnovenia“ či „nepredĺženia“ začatia plynutia lehoty na podanie žaloby v prípade vydania opravného rozhodnutia orgánu verejnej správy spočívajúceho v oprave zjavných nesprávností či pisárskych chýb sú jasné, presvedčivé a vyčerpávajúce a nemožno im z pohľadu ústavného súdu a z pohľadu práva na nearbitrárne odôvodnenie súdneho rozhodnutia nič vytknúť.

7.4 S ohľadom na uvedené je zrejmá ústavná udržateľnosť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu aj v tom smere, že sa najvyšší súd nezaoberal (resp. sa nemohol zaoberať) meritórnym prieskumom veci a argumentom sťažovateľky týkajúcim sa samotného priebehu správneho konania pred orgánmi verejnej správy.

7.5 Z týchto dôvodov ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. júna 2018